

Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

Wyniki planowania odmian w doświadczeniach porejestrowych w województwie podkarpackim

Bobik

2025

mgr Mirosław Helowicz
Dyrektor SDOO Przecław

Stacja Koordynująca PDO w województwie podkarpackim
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Przecławiu
39 – 320 Przecław
tel. 17 5813194

Opracował:
Daniel Pachla

Informacja zawiera wyniki plonowania odmian w doświadczeniach prowadzonych w województwie podkarpackim w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego.

Kolejność odmian przyjęto według grup (odmiany populacyjne i odmiany mieszańcowe)

LOZ – odmiana zalecana do uprawy na obszarze województwa
Wzorzec – średnia plonowania wszystkich badanych odmian
CCA – Odmiana z Katalogu Unijnego
DE – kod kraju, z którego pochodzi odmiana

Publikacja chroniona prawem wydawcy; każda reprodukcja całości lub jej części wymaga zgody wydawcy

Wydawca: SDOO Przecław
Druk: SDOO Przecław

Uwagi ogólne.

Bobik wśród roślin bobowatych grubonasiennych wyróżnia się dobrym plonowaniem, jednak aby to osiągnąć wymaga dobrych gleb oraz znacznej ilości opadów w okresie wegetacji. Ze względu na duże wymagania glebowe i wodne znaczenie bobiku będzie raczej umiarkowane. Nasiona bobiku zawierają ok. 30% białka ogólnego, dzięki czemu śruta może być wykorzystywana, jako dodatek do pasz treściwych. Powierzchnia plantacji nasiennych w 2024 roku uległa zwiększeniu o blisko 700 ha w porównaniu do roku 2023 i wyniosła ponad 1700 ha, co stanowiło około 10% całej powierzchni kwalifikowanych plantacji roślin bobowatych grubonasiennych i soi. W 2025 r. do Krajowego rejestru (KR) wpisano trzy nowe odmiany wysokotaninowe – Callas, Ketu i Onyks. W Krajowym rejestrze znajduje się obecnie 14 odmian bobiku - 2 niesamokończące niskotaninowe, 11 niesamokończące wysokotaninowe i 1 odmiana Granit samokończąca wysokotaninowa. W ramach programu PDO i „Inicjatywy białkowej COBORU” badania z bobikiem założono w SDOO Przecław, ZDOO Skołoszów. W doświadczeniach brało udział 14 odmian z hodowli polskich i zagranicznych. Doświadczenia wykonano w oparciu o metodykę opracowaną przez COBORU na jednym poziomie agrotechnicznym w 3 powtórzeniach.

Wyniki doświadczenia

W sezonie 2025 średnia plonowania bobiku dla województwa w ostatnim sezonie wyniosła 30,9dt/ha, i była wyższa w stosunku do poprzedniego roku o 4,7dt/ha. Wyższe plony uzyskano w SDOO Przecław 35,6 dt/ha, i były wyższe niż w 2024r w tym punkcie. Odmiany Mystic i Cartoon uzyskały ponad 110% wzorca. W ZDOO Skołoszów zebrano tylko 26,2 dt/ha i były słabsze od wysokiego plonu z ubiegłego roku. Tu najlepiej plonowały Apollo i Granit. Po dwuletnich badaniach w latach 2024, 2025 uzyskano średnią 28,6 dt/ha. Odmiana Mystic była najlepiej plonującą. Również dobre wyniki uzyskały Apollo, Carton i Ketu. Po trzech latach prowadzenia doświadczeń, średnia plonowania dla bobiku wyniosła 37.3 dt/ha. Dobre wyniki powyżej wzorca osiągnęły odmiany Apollo, Mistic i Cartoon. Ważnym czynnikiem wpływającym na plonowanie jest porażenie roślin przez patogeny. W okresie 2023 – 2025 do znaczących chorób w okresie wegetacji należy zaliczyć rdzę bobiku i askochytozę. Pozostałe choroby w nieznacznym stopniu atakowały rośliny. Porażenie askochytozą najmniejsze było u odmian: Onyks, Fernando i Albus. Na rdzę bobiku dużą odpornością cechowały się: Onyks, Granit, Ketu, Capri i Fernando. Uszkodzenia nasion strąkowcem w ostatnim roku było bardzo duże w Przecławiu jak i w Skołoszowie. Po trzech latach najmniejsze uszkodzenia miały nasiona u odmian: Genius, Apollo i Onyks. Dobrą równomierność w dojrzewaniu miały: Capri, Cartoon i Mystic. W 2025 wyleganie przed zbiorem nie wystąpiło. Po trzech latach odpornością wykazywały się odmiany: Granit, Trumpet, Mystic i Albus. Warunki agrotechniczne prowadzonych doświadczeń oraz wyniki ważniejszych cech gospodarczych przedstawiono w tabelach 1 – 11.

Tabela 1. **Bobik**. Odmiany badane w roku 2025.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru odmian	Rok wpisania do LOZ	Kraj pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce.
niesamokonczace, niskotaninowe					
1	Albus	2002	2019		Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o., Grupa IHAR Smolice 146, 63-740 Kobylin
2	Fernando	2016	2020		Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o., Grupa IHAR Smolice 146, 63-740 Kobylin
niesamokonczace, wysokotaninowe					
3	Apollo	2018	2020	DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
4	Capri	2018		DE	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
5	Trumpet	CCA		DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
6	Cartoon	2023		DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
7	Mystic	2023		DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
8	Amina	2024		DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
9	Genius	2024		DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
10	Futura	CCA		DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
11	Callas	2025		DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
12	Ketu	2025		DE	Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
13	Onyks	2025			Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
samokonczace, wysokotaninowe					
14	Granit	2006			Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

LOZ – Lista odmian zalecanych na rok 2025

Tabela 2. **Bobik**. Warunki polowe doświadczeń w miejscowościach. Rok zbioru: 2025.

Rodzaj doświadczenia		ZDOO Skołoszów	SDOO Przeclaw
Powiat		Jarosław	Mielec
Kompleks rolniczej przydatności gleby		Pszenny b. bobry	Pszenny bobry
Klasa bonitacyjna gleby		1	2
pH gleby w KCl		6,1	7,5
Przedplon		Pszenica ozima	Pszenica ozima
Data siewu	(dzień, m-c, rok)	25.03.2025	19.03.2025
Obsada nasion	(szt. /m ²)	50/70	50/70
Data zbioru –omłotu	(dzień, m-c, rok)	18.08.2025	31.07.2025
Nawożenie mineralne			
N	(kg/ha)	31,5	18
P ₂ O ₅	(kg/ha)	60	60
K ₂ O	(kg/ha)	90	90
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	(nazwa)	Maxim 25 FS	Maxim 25 FS
Herbicyd	(nazwa, dawka/ha)	Boxer 400 EC- 4,0 l Corum 502,4 SL -1,25 l	Boxer 400 EC- 4,0 l Command 480 EC – 0,2 l Corum 502,4 SL -1,25 l
Inne zabiegi – inokulant	(nazwa, dawka/ha)	Nitragin bokik -600g	Nitragina bokik -250 ml
Insektycyd	(nazwa, dawka/ha)	Carnadine 200 SL - 0,2 l 2x Cyperkil Max 500EC–0,05 l 2x Mospilan 20SP – 0,2 kg	2x Mospilan 20SP – 0,2 kg

Tabela 3. **Bobik**. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2025.

Lp	Cecha		Skołoszów	Przeclaw
1	Wysokość roślin	(cm)	119	121
2	Wyleganie roślin po kwitnieniu	(skala 9°)	9,0	9,0
3	Wyleganie roślin przed zbiorem	(skala 9°)	9,0	9,0
4	Długość okresu od siewu do dojrzałości technicznej	(l. dni)	129,4	121
5	Liczba dni od początku do końca kwitnienia łanu	(l. dni)	23	18
6	Równomierność dojrzewania	(skala 9°)	8,1	9
7	Dojrzałość techniczna	(l. dni od 01.01)	213	198,7
8	Pękanie strąków	(skala 9°)	9,0	9,0
9	Masa 1000 nasion	(g)	374,2	340,5
10	Wilgotność ziarna podczas zbioru	(%)	14,2	17,6
Porażenie przez choroby i szkodniki:				
11	Wędnięcie i sucha zgnilizna bobiku	(skala 9°)	6,9	7,7
12	Rdza bobiku	(skala 9°)	7,0	6,5
13	Ascochytoza	(skala 9°)	6,1	7,4
14	Czekoladowa plamistość	(skala 9°)	9,0	8,0
15	Łamliwość łodyg	(skala 9°)	8,1	8,9
16	Strąkowce	(%)	21,6	25,8
17	Plon ziarna	(dt z ha)	26,2	35,6

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian.

bd – brak danych

Tabela 4. **Bobik**. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2025.

Lp.	Odmiana	Plon nasion - % wzorca	
		Skołoszów	Przeclaw
Wzorzec, dt z ha		26,2	35,6
1	ALBUS	71	87
2	FERNANDO	77	90
3	APOLLO	132	91
4	CAPRI	103	106
5	TRUMPET	90	83
6	CARTOON	99	115
7	MYSTIC	102	116
8	AMINA	96	109
9	GENIUS	90	102
10	FUTURA	106	99
11	CALLAS	110	99
12	KETU	104	110
13	ONYKS	95	96
14	GRANIT	125	96

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 5. **Bobik**. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2025, 2024, 2023, 2023-2025.

Lp.	Odmiana	Plon nasion - % wzorca				
		2025	2024	2023	2024-2025	2024-2025
	Wzorzec, dt z ha	30,9	26,2	54,8	28,6	37,3
1	ALBUS	80	88	92	84	88
2	FERNANDO	84	78	94	81	87
3	APOLLO	109	112	111	110	110
4	CAPRI	105	104	101	105	103
5	TRUMPET	86	90	115	88	101
6	CARTOON	108	107	107	108	107
7	MYSTIC	110	111	104	111	108
8	AMINA	104	110		106	
9	GENIUS	97	102		99	
10	FUTURA	102	109		105	
11	CALLAS	104				
12	KETU	107				
13	ONYKS	96				
14	GRANIT	108	101	84	105	95
Liczba doświadczeń		2	2	3	4	7

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 6. **Bobik**. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru: 2025, 2023-2025.

Lp.	Odmiana	Liczba Lat badań	Wysokość roślin cm		Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9°)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)	
			2025	2023- 2025	2025	2023- 2025	2025	2023- 2025
Wzorzec			120	114	9,0	7,6	9,0	7,9
1	ALBUS	3	-4,2	-3	0,0	0,7	0,0	0,1
2	FERNANDO	3	-3,2	-2	0,0	-0,1	0,0	0,0
3	APOLLO	3	0,8	1	0,0	0,5	0,0	0,0
4	CAPRI	3	1,3	1	0,0	0,1	0,0	-0,1
5	TRUMPET	3	-3,0	-2	0,0	-0,1	0,0	0,2
6	CARTOON	3	6,5	3	0,0	0,0	0,0	-0,1
7	MYSTIC	3	2,6	4	0,0	-0,2	0,0	0,1
8	AMINA	3	-3,7	-2	0,0	0,0	0,0	0,0
9	GENIUS	3	1,1	1	0,0	0,0	0,0	0,0
10	FUTURA	3	1,0	1	0,0	0,0	0,0	0,0
11	CALLAS	1	5,5	5	0,0	0,0	0,0	0,0
12	KETU	1	3,8	4	0,0	0,0	0,0	0,0
13	ONYKS	1	0,5	0	0,0	0,0	0,0	0,0
14	GRANIT	2	-8,9	-10	0,0	0,1	0,0	0,2
Liczba doświadczeń			2	7	0	1	0	2

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 7. **Bobik**. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2025, 2023-2025.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wędnięcie i sucha zgnilizna bobiku		Rdza bobiku		Czekoladowa plamistość	
			2025	2023- 2025	2025	2023- 2025	2025	2023- 2025
Wzorzec, (skala 9°)			7,3	7,8	6,8	6,5	8,0	7,8
1	ALBUS	3	0,2	0,3	-0,6	-0,2	0,0	0,4
2	FERNANDO	3	0,7	0,5	0,8	0,3	0,0	-0,3
3	APOLLO	3	-0,4	-0,1	-0,1	-0,3	0,0	-0,1
4	CAPRI	3	-0,4	-0,1	0,3	0,3	0,0	-0,0
5	TRUMPET	3	0,2	0,1	0,1	-0,5	0,0	0,3
6	CARTOON	3	-0,6	-0,5	-0,3	-0,4	0,0	-0,1
7	MYSTIC	3	-0,1	-0,0	0,4	0,1	0,0	-0,0
8	AMINA	3	0,2	0,1	-0,4	-0,2	0,0	0,0
9	GENIUS	3	0,4	-0,3	-0,8	-0,2	0,0	0,0
10	FUTURA	3	-0,6	-0,8	0,1	-0,5	0,0	0,0
11	CALLAS	1	-0,4	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0
12	KETU	1	-0,3	-0,3	0,3	0,3	0,0	0,0
13	ONYKS	1	0,6	0,6	0,6	0,6	0,0	0,0
14	GRANIT	2	0,6	-0,3	-0,3	0,3	0,0	-0,1
Liczba doświadczeń			2	3	2	5	1	3

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 8. **Bobik**. Porażenie przez choroby i opanowanie przez szkodniki (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru: 2025, 2023-2025.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Askochytoza (skala 9°)		Łamliwość łodyg (skala 9°)		Strąkowiec (%)	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec			6,7	6,5	8,5	8,3	23,7	23,1
1	ALBUS	3	0,6	0,3	0,3	0,3	-3,2	-2,1
2	FERNANDO	3	0,6	0,6	-0,0	0,0	0,8	-1,3
3	APOLLO	3	-0,1	-0,1	0,1	-0,5	-5,7	4,9
4	CAPRI	3	-0,7	-0,5	-0,4	-0,2	5,3	1,6
5	TRUMPET	3	0,6	0,6	0,5	0,4	-0,2	-1,6
6	CARTOON	3	-0,7	-0,6	-0,7	-0,7	1,3	2,4
7	MYSTIC	3	0,1	-0,3	-0,2	0,1	-0,7	-2,1
8	AMINA	3	0,1	-0,4	0,5	0,3	-1,7	-1,1
9	GENIUS	3	-0,1	0,1	0,3	0,2	4,3	5,1
10	FUTURA	3	-0,4	-0,5	-0,5	-0,2	4,8	3,1
11	CALLAS	1	-0,9	-0,9	-0,7	-0,1	-1,2	-1,2
12	KETU	1	0,1	0,1	-0,2	-0,2	-2,2	-2,2
13	ONYKS	1	1,1	1,1	0,5	0,5	3,8	3,8
14	GRANIT	2	-0,3	-0,2	0,5	0,6	-5,7	-6,3
Liczba doświadczeń			2	6	2	5	2	6

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 9. **Bobik**. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru: 2025, 2023-2025.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Dojrzałość techniczna (l. dni od 01.01)		Ocena równomierności dojrzewania (skala 9°)		Pękanie strąków (skala 9°)	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec			206	202	8,1	8,2	9,0	9,0
1	ALBUS	3	1	0	-0,4	-0,1	0,0	0,0
2	FERNANDO	3	2	1	-1,1	-0,8	0,0	0,0
3	APOLLO	3	-1	-1	0,2	0,4	0,0	0,0
4	CAPRI	3	-0	-1	0,9	0,8	0,0	0,0
5	TRUMPET	3	1	1	-0,1	-0,2	0,0	0,0
6	CARTOON	3	-1	-1	0,9	0,7	0,0	0,0
7	MYSTIC	3	-0	-0	0,9	0,7	0,0	0,0
8	AMINA	3	-1	-0	0,2	0,3	0,0	0,0
9	GENIUS	3	0	0	-0,8	-0,6	0,0	0,0
10	FUTURA	3	-1	-0	-0,1	-0,1	0,0	0,0
11	CALLAS	1	-1	-1	0,6	0,6	0,0	0,0
12	KETU	1	0	0	0,6	0,6	0,0	0,0
13	ONYKS	1	0	0	-1,1	-1,1	0,0	0,0
14	GRANIT	2	-1	-1	-0,8	0,1	0,0	0,0
Liczba doświadczeń			2	6	1	5	0	0

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 10. **Bobik**. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru: 2025, 2023-2025.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wilgotność ziarna (%)		Masa 1000 nasion (g)	
			2025	2023-2025	2025	2023-2025
Wzorzec			15,9	16,3	357,3	426,2
1	ALBUS	3	1,0	0,3	-34,5	-21,7
2	FERNANDO	3	0,6	0,5	-19,9	-21,0
3	APOLLO	3	-0,6	-0,1	79,1	42,0
4	CAPRI	3	-0,4	-0,0	-16,7	-12,3
5	TRUMPET	3	0,5	0,2	-34,5	-39,2
6	CARTOON	3	0,1	0,1	31,3	32,4
7	MYSTIC	3	0,3	0,1	18,2	18,2
8	AMINA	3	-0,8	-0,5	32,7	26,7
9	GENIUS	3	-0,1	-0,1	-9,0	9,1
10	FUTURA	3	-0,8	-0,5	-36,4	-15,2
11	CALLAS	1	0,1	0,1	15,7	15,7
12	KETU	1	-0,0	-0,0	-40,2	-40,2
13	ONYKS	1	-0,2	-0,2	-0,8	16,5
14	GRANIT	2	0,4	-0,2	15	-3,1
Liczba doświadczeń			2	7	2	7

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 11. **Bobik**. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian.

Lp.	Odmiana	Typ odmiany	Zawartość	
			Białka % s.m.	Tanin w nasionach z okrywą - mg/g s.m.
Wzorzec			28,7	NN -0,094 SW – 0,694
1	ALBUS	NN	29,7	0,082
2	FERNANDO	NN	30,1	0,106
3	APOLLO	NW	27,9	0,756
4	CAPRI	NW	28,4	0,652
5	TRUMPET	NW	26,9	0,710
6	CARTOON	NW	28,7	0,681
7	MYSTIC	NW	28,8	0,680
8	AMINA	NW	29,2	0,668
9	GENIUS	NW	27,4	0,717
10	FUTURA	NW	28,7	0,704
11	CALLAS	NW	28,4	0,687
12	KETU	NW	29,1	0,675
13	ONYKS	NW	29,1	0,658
14	GENIUS	SW	28,3	0,683

Wzorzec – średnia z odmian badanych w doświadczeniach

NN – niesamokończące, niskotaninowe

NW - niesamokończące, wyskotaninowe

SW - samokończące, wyskotaninowe

Dane z tabeli pochodzą z COBORU - Lista Opisowa Odmian Roślin Rolniczych 2025.

Charakterystyka odmian bobiku wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025 - wg CODORU - LOO - 2025.

CALLAS - Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion i plon białka duży. Masa 1000 nasion duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, włókna surowego dość mała. Termin kwitnienia i dojrzewania dość wczesny, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia średnia, przed zbiorem dość mała. Odporność na askochytozę, czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m².

Reprezentant hodowcy: Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec

KETU - Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion i plon białka duży. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia średni, termin dojrzewania nieco późniejszy od średniego, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Odporność na askochytozę, czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m²

Reprezentant hodowcy: Saaten Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec

ONYKS - Odmiana niesamokończąca, wysokotaninowa, przeznaczona do uprawy na nasiona. Plon nasion i plon białka duży. Masa 1000 nasion bardzo duża. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, włókna surowego średnia. Termin kwitnienia średni, termin dojrzewania nieco późniejszy od średniego, okres kwitnienia średni. Równomierność dojrzewania dobra. Rośliny średniej wysokości. Odporność na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem średnia. Odporność na askochytozę, czekoladową plamistość i rdzę bobiku – średnia. Optymalna obsada roślin około 50 szt./m²

Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce